

การจัดการความรู้ เพื่อพัฒนางานวิจัย สู่นวัตกรรม

โดยอาจารย์กิตติวดี สีดา สาขาวิชาพัฒนาสังคม

การจัดการความรู้ เพื่อพัฒนางานวิจัย สู่นวัตกรรม

1. การจัดการความรู้

หมายถึง การเข้าร่วมอบรม สัมมนา พัฒนา ศักยภาพ แล้วนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ใน งานวิชาการ หรือ งานวิจัย

2. การพัฒนางานวิจัย

นำองค์ความรู้จากการพัฒนาศักยภาพ มาตั้ง โจทย์วิจัย งานวิจัยควรมีเหตุผลทางวิชาการและ มีสถิติบ่งชี้ เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สำคัญ และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้จริง

3. บูรณาการวิจัย กับการเรียนการสอน

ออกแบบ มคอ.3 มคอ. 5 ให้สอดคล้องกับโจทย์วิจัย รวมถึงออกแบบงานวิจัยให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน กระบวนการวิจัย/ นำองค์ความรู้จากงานวิจัย มาบรรจุในเนื้อหาการสอน

4. การสร้างนวัตกรรม

นวัตกรรม หมายถึง สิ่งใหม่ อาจหมายถึง ผลิตภัณฑ์ หรือ นวัตกรรมทางสังคม เช่น นโยบาย แผนงาน แนวคิดใหม่ทางสังคม ซึ่งควรเกิดจากการมีส่วนร่วมและความ ต้องการของชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชน

5 การนำไปใช้ประโยชน์/ การเผยแพร่

ชุมชน : ควรได้รับผลประโยชน์โดยตรง
ผู้วิจัย : ตีพิมพ์ เผยแพร่บทความวิจัย

5 Steps for success

1. การจัดการความรู้

Up Skill : โครงการประเมินทักษะในการทำงานพัฒนาชุมชน

1. การจัดการความรู้

Up Skill : โครงการประเมินทักษะในการทำงานพัฒนาชุมชน

1. การจัดการความรู้

Up Skill : โครงการประเมินทักษะในการทำงานพัฒนาชุมชน

ประเด็น	เครื่องมือ /เทคนิคที่ใช้	ข้อมูลที่ได้
การศึกษาบริบทชุมชนทั่วไป	สังเกตทั้งแบบไม่มีส่วนร่วมและมีส่วนร่วม สัมภาษณ์ ด้วยหลักการสามเส้า ปฏิทินกิจกรรม	ด้านกายภาพ ข้อมูลประวัติชุมชน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ฯลฯ
การทำ Pain Point	Design Thinking Cause Effect Analysis	โจทย์การทำโครงการ
การวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ	Design Thinking Cause Effect Analysis	วิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ของปัญหา ได้ต้นไม่ปัญหา เพื่อสร้างนวัตกรรม
วิธีการ/โครงการแก้ไขปัญหา	Visual Thinking	ทบทวนโจทย์ พัฒนาต้นแบบเลือก ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์

1. การจัดการความรู้

CWIE : Cooperative and Work-Integrated Education

1. University-workplace Engagement

เป็นความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษากับ
หน่วยงานภายนอกในการผลิตบัณฑิตให้
สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

2. Co-design Curriculum

เป็นการร่วมออกแบบหลักสูตรที่เน้น
สมรรถนะของนักศึกษาที่เชื่อมโยงกัน
ระหว่างวิชาการกับวิชาชีพ

3. Competency-based Education

เป็นการจัดการการเรียนการสอนที่มุ่งสร้าง
สมรรถนะ ฝึกแก้ปัญหา มีการวัดผลและ
ประเมินสมรรถนะที่เป็นระบบ

4. Experiential-based Learning

ต้องมีปฏิบัติการจริงและประเมินผลการ
ปฏิบัติงานจริงและมีกระบวนการสร้างการ
เรียนรู้ในหน่วยงานภายนอก

1. การจัดการความรู้

CWIE : Cooperative and Work-Integrated Education

เรียนทฤษฎีก่อนปฏิบัติ
(SEPARATE)

เรียนภาคทฤษฎีครบตามหลักสูตร
จึงไปปฏิบัติงาน

เรียนทฤษฎีสลับกับไปปฏิบัติงาน
(SANDWICH)

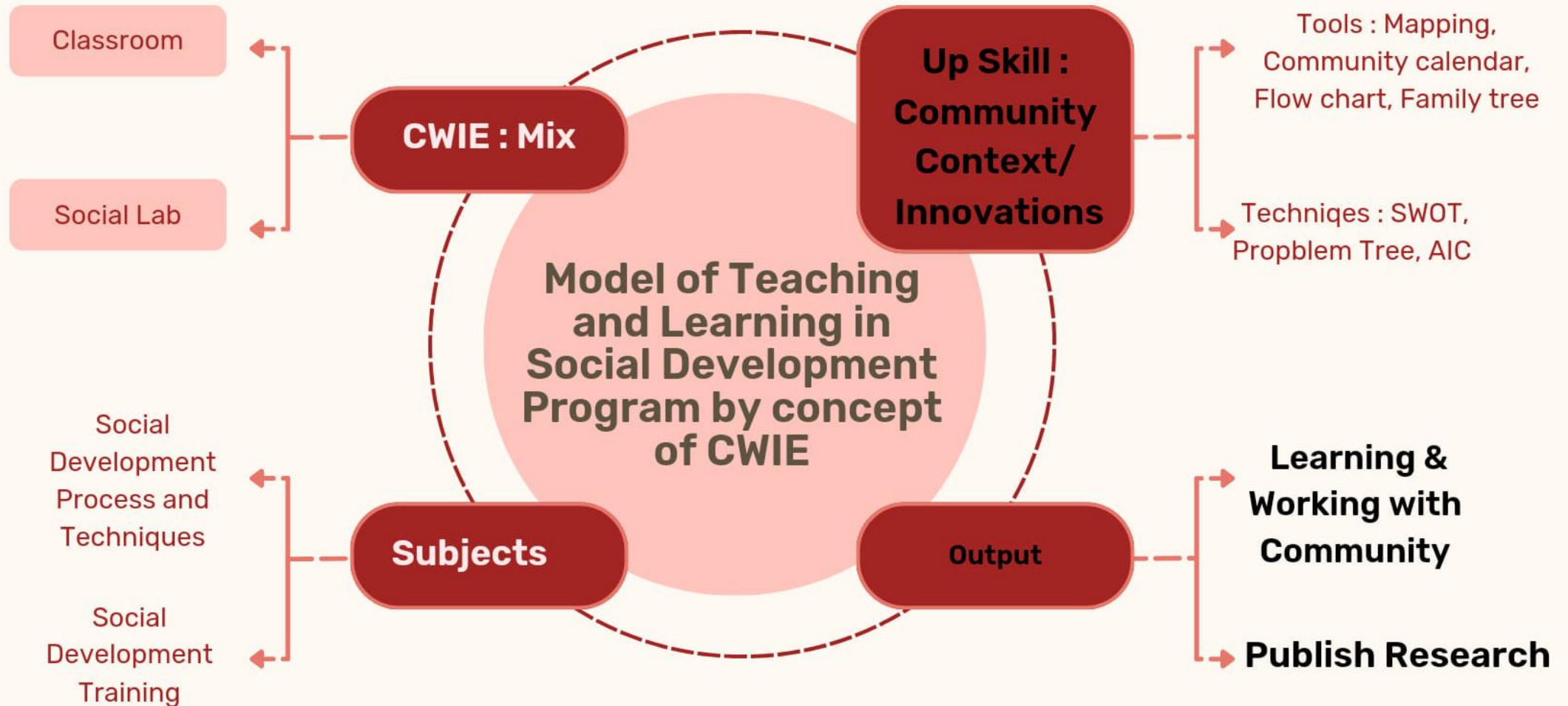
เป็นการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาสลับ
กับการไปปฏิบัติงานจริง

แบบผสมผสาน (MIX)

เป็นการเรียนภาคทฤษฎีส่วนหนึ่งและ
การเรียนภาคทฤษฎีพร้อมการปฏิบัติ
งานจริงในหน่วยงานอีกส่วนหนึ่ง

2. พัฒนางานวิจัย

การพัฒนางานวิจัย (บูรณาการกับการเรียนการสอน)

นโยบายสหกิจศึกษา (CWIE)

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา 35 บัญญัติว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้โดยการปฏิบัติงานจริงและเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ หลักสูตร Cooperative and Work Integrated Education จึงเป็นทางเลือกใหม่เพื่อบรรลุเป้าหมาย

การนำสหกิจศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์ เป็นสิ่งที่ท้าทายว่าจะสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นคำถามการวิจัยต่อหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาด้านสังคมศาสตร์ที่ลักษณะของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางด้านสังคมจะยึดโยงอยู่กับองค์กรภาครัฐ ที่แนวทางการปฏิบัติงานมีความไม่สอดคล้องกันกับ CWIE ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจสำคัญที่ต้องนำสหกิจศึกษามาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ข้อถกเถียง / โจทย์วิจัย

การพัฒนางานวิจัย (บูรณาการกับการเรียนการสอน)

บูรณาการรายวิชากระบวนการ และเทคนิคการพัฒนาสังคม

กระบวนการที่ 1 แบ่งนักศึกษาสาขาวิชาพัฒนาสังคม เป็น 2 กลุ่ม ตามความเหมาะสม มอบหมายให้นักศึกษาลงพื้นที่ 2 ชุมชน โดยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ เป็นการจำลองการทำงานร่วมกับชุมชน และให้กระบวนการดังกล่าวได้มาซึ่งนวัตกรรมชุมชนชุมชนโดยชุมชน (ต้องระบุใน มคอ. 3)

กระบวนการที่ 2 จัดเวทีเพื่อค้นหาแนวโน้มและแนวทางการทำ CWIE สาขาวิชาพัฒนาสังคม จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและจัดเวทีให้นักศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน

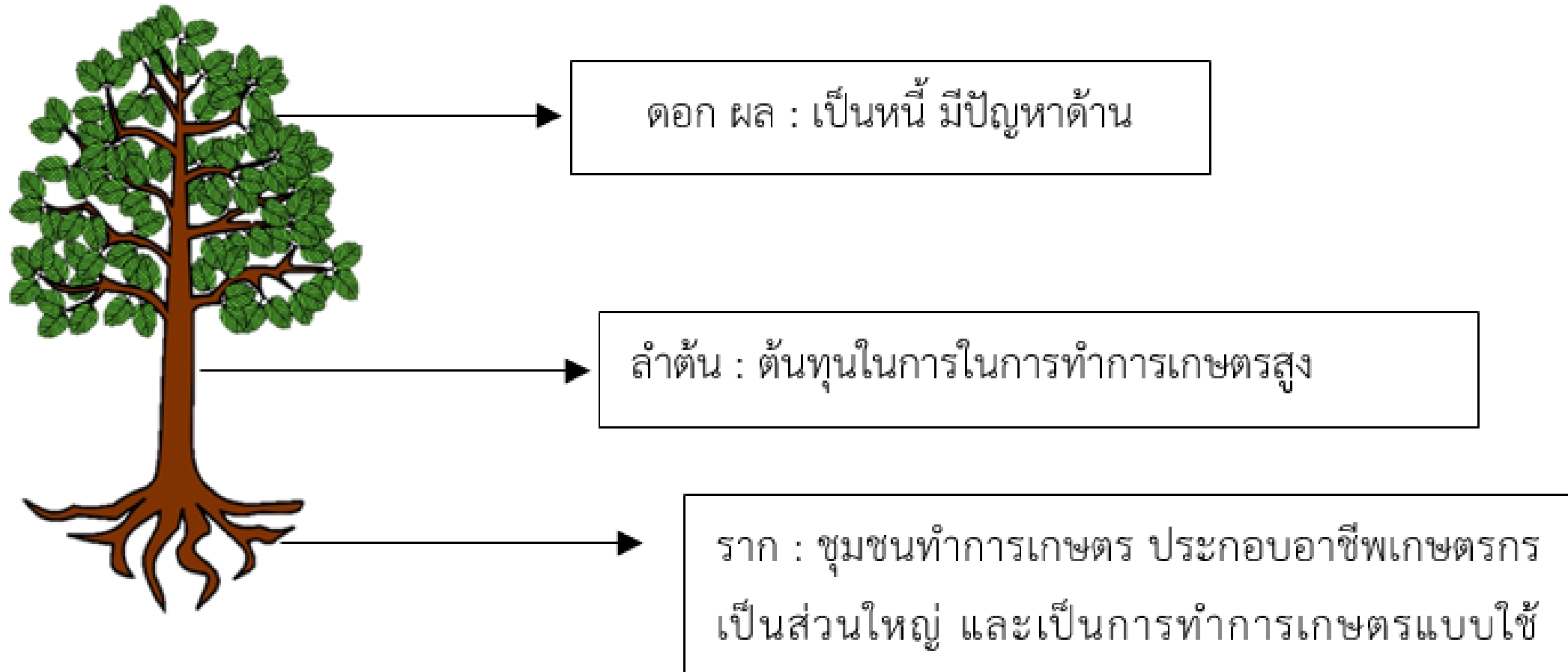
นักศึกษาต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาบริบทชุมชน
- 2) การวิเคราะห์ SWOT
- 3) การวิเคราะห์ต้นไม้ปัญหา (Problem Tree)
- 4) การคิดหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ด้วยการใช้เทคนิค A-I-C เพื่อค้นหานวัตกรรมชุมชนโดยชุมชน

ออกแบบการวิจัย

การพัฒนางานวิจัยสู่นวัตกรรม

ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นไม้ปัญหา

BRAIN STORMING

COMMUNITY

ชุมชนมีความยินดีที่จะให้พื้นที่กับนักศึกษา ให้ชุมชน/หมู่บ้านเป็น พื้นที่แก่งการเรียนรู้ (Social Lab) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหาแนวทางการสร้างนวัตกรรมชุมชนร่วมกัน

STUDENTS

นักศึกษามีโอกาสแสดงศักยภาพ ได้นำเครื่องมือจากงานพัฒนามาประยุกต์ใช้ และแก้ไขปัญหา ร่วมกับกับชุมชน และเรียนรู้กับชุมชนอย่างแท้จริง เป็นการสร้างความมั่นใจ และเพิ่มประสบการณ์นอกห้องเรียน

ACADEMICIAN

แนวทางที่สาขาวิชาการพัฒนาสังคมจัดการเรียนการสอน ให้ชุมชนเป็นฐาน เป็นห้องเรียนมีชีวิตเพื่อจำลองแนวทางการเรียนรู้แบบ CWIE นั้น เป็นแนวทางที่ดี แต่การสร้างนวัตกรรมชุมชนนั้น สามารถสร้างได้ทั้งผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมทางสังคม

SOCIAL DEVELOPMENT PROGRAM

ชุมชน/หมู่บ้านเป็นพื้นที่แก่งการเรียนรู้ สามารถเป็นพื้นที่ในการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหาแนวทางการสร้างนวัตกรรมชุมชนร่วมกัน โดยผู้เรียนมีหนังสือรับรองผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา จากองค์กรในชุมชน

ผลที่เกิดจากการวิจัยที่บูรณาการการเรียนการสอน

นักศึกษา

1. ผ่านการประเมินทักษะ up skill
2. ประสบการณ์การลงพื้นที่จริง
3. การทำงานเป็นทีม
3. การทำงานร่วมกับชุมชน
4. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน
5. นำ Story จากพื้นที่ ประท้วงศิลปินหิ้งสั้น

ชุมชน

1. เป็นพื้นที่การเรียนรู้ (Social Lab)
2. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสร้างนวัตกรรม
3. ต่อยอดการประกอบวิสาหกิจชุมชน

หลักสูตร

1. มีพื้นที่สำหรับนักศึกษา (Social Lab)
2. ตัวแบบการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการ
3. มีแนวทางการหลักสูตรร่วมกับชุมชนเพื่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหมู่บ้าน/องค์กรชุมชน
4. ประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัย

1. พัฒนาศักยภาพตนเอง
2. ออกแบบการสอนอย่างสร้างสรรค์
3. มีบทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสาร

THANK YOU!

M_FEB10@HOTMAIL.COM

081-9711567